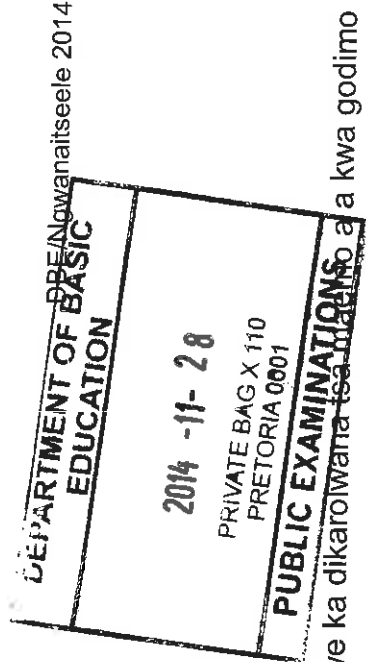

KAROLO YA A: RUBORIKI YA GO TSHWAYA TLHAMO – PUO YA GAE (50 MADUO) ELA TLHOKO:

- Dirisa ruboriki ka gale fa o tshwaya tlhamo ya boithamededi (Pampiri 3. KAROLO YA A).
- Maduo a go floga go 0–50 a arogantswe ka maemo a le 5 a ditlhaloso.
- Mo ditlhokegong tsa Diteng, Puo le Setaele, maemo mangwe le mangwe a tlhaloso a arogantswe ka dikarwana tsa tlhamo a a kwa godimo le a kwa tlase ka seelo sa maduo se se tsamaelanang le ditlhaloso.
- Kagogo ga e angwe ke karologantsho ya maemo a a kwa godimo le maemo a a kwa tlase.

ROBORIKI YA TLHATLHOBO TLHAMO YA PUO YA GAE [50 MADUO]

Ditlhokego	Phithhelelo ka dinaledi	Phithhelelo ka matsetseleko	Phithhelelo ka tekano	Phithhelelo e e tihaelang	Ga a fitlhelela
DITENG LE IPAACKANYO (Tsi bogelo le dikakanyo) Thulaganyo ya dikakanyo tsa ipaakanyo Temogo ya maithomo, baamogedi, le bokao 30 MADUO	28–30 -Tsi bogelo ya maemo a a kwa godimo go gaisa a a tiwaelegileng -Dikakanyo tse di bothale, tse di gweithang mogopolo le go supa kgolo -E rulagantswe le go lomagana ka maemo a dinaledi go tsenyeletsa matseno, mmele le bokhutlo	22–24 -Tsi bogelo e e tlhamilweng ka matsetseleko -Dikakanyo tse di maleba tota gape di kgathisa le bosupi jwa kgolo -E rulagantswe bontle thata le go lomagana go tsenyeletsa matseno, mmele le bokhutlo	16–18 -Tsi bogelo e e itumedisang -Dikakanyo di lomagane mo go tlhaloganyegang e bile go kgotsofatsa -E rulagane le go lomagana mo go tlhaloganyegang go tsenyeletsa matseno, mmele le bokhutlo	10–12 -Tsi bogelo ya tomagano e e sa tlhomamang -Dikakanyo tse di sa tlhapang e bile di se na boithamededi -Bosupi jo bonnye jwa thulaganyo le tomagano	4–6 -Tsi bogelo e e seng maleba gothelele -Dikakanyo tse di tlhakatlhakane le go tihoka tsepamo -Di gasagane le go boelediwa -Ga e a rulagana e bile ga e a lomagana
	25–27 -Tsi bogelo e e manonthlotlho mme e tlhalela ditlhokego tse di tsibosang tsa tlhamo ya maemo a dinaledi -Dikakanyo tse di bothale e bile di supa kgolo -E rulagantswe ka matsetseleko le ka tomagano go tsenyeletsa matseno, mmele le bokhutlo	19–21 -Tsi bogelo e e tlhamilweng ka matsetseleko -Dikakanyo tse di maleba gape di kgathisa -E rulagantswe bontle le go lomagana go tsenyeletsa matseno, mmele le bokhutlo	13–15 -Tsi bogelo e e itumedisang mme e latlhegelwa ke go tlhaloganyesega -Dikakanyo di lomagane le go kgotsofatsa -Maemo a a rileng a thulaganyo le tomagano go tsenyeletsa matseno, mmele le bokhutlo	7–9 -Bogolo jwa tsi bogelo ga bo maleba -Dikakanyo tse di sa lomaganeng e bile di tlhakatlhakane -Ga go na bosupi jwa thulaganyo le tomagano	0–3 -Ga go na maiteko a go tsi bogela sethogo -Dikakanyo tse di seng maleba e bile di sa siama gothelele -Ipaakanyo e e sa tsepamang e bile e tlhakatlhakane

RUBORIKI YA TLHATLHOBO TLHAMO YA PUO YA GAE [50 MADUO] (tsweletso)

Dithokego	Phithhelelo ka dinaledi	Phithhelelo ka matsetseleko	Phithhelelo ka tekano	Phithhelelo e e tihaelang	Ga a fithhelela
PUO, SETAELE LE GO TSELEGANYA/ RUNA Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko tse di maleba go maikaelelo/ ditlamorago le bokao Tlhopho ya mafoko Tiriso ya puo le melawana, tiriso ya matshwao a puiso, thutapuo le mopeleto	14-15 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko di maleba le bokao ka maemo a a kwa godimo -Puo e e tiholole, e itumedisa ka maemo a a tiholegileng -Segalo se se nang le maikaelelo a a tlotloletsang -Ga go na diphoso tsa thutapuo le tsa mopeleto ka gothe -Puo e e manontlhotlho ya maemo a a kwa godimo	11-12 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko di maleba thata le maikaelelo, baamogedi le bokao -Puo e e nonofile le tiriso ya segalo e maleba -Bogolo jwa yona ga bo na diphoso tsa thutapuo le mopeleto -Puo e e tihamiwe ka matsetseleko	8-9 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko di maleba le maikaelelo, baamogedi le bokao -Tiriso e e maleba ya puo go thagisa bokao -Segalo se maleba -Tiriso ya malepa a a tlotloletsang ya go thagisa difeng	5-6 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko ga di maleba le maikaelelo, baamogedi le bokao -Tiriso ya puo ke ya maemo a motheo thata -Segalo, tlhopo le tiriso ya mafoko e e seng maleba -Tlotlofoko e lekanyeditswe thata	0-3 -Puo ga e tihaloganyesege -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko bo maleba jwa tsona bo kwa tlase le maikaelelo, baamogedi le bokao -Tlotlofoko e nnye thata mme e dira gore go nne thata go tihaloganya
15 MADUO	13 -Puo e e matsetseleko ya tlotloletswe e e nonofile mo segalong -Ga e na diphoso tsa thutapuo le tsa mopeleto ka gothe -E tihamiwe ka manontlhotlho	10 -Puo e e ngokang e bile e nonofile ka kakaretso -Segalo se se siameng se nonofile -Diphoso tse di mmalwa tsa thutapuo le mopeleto -E tihamiwe bontle	7 -Tiriso ya puo e e mo magareng, ka go thoka tsepamo -Segalo se siame ka kakaretso le tiriso e e lekanyeditsweng ya malepa a tlotloletswe	4 -Tiriso e e bokoa ya puo -Mefuta ya dipolelo e mentye kgotisa ga e teng gothelele -Tlotlofoko e e lekanyeditsweng tota	
KAGEGO Diponagalo tsa sethangwa Kago ya ditemana le go tihangwa ga dipolelo	5 -Kago e e manontlhotlho ya sethogo -Dintlhana tse di tiholegileng -Dipolelo, ditemana di bopilwe bontle	4 -Kago e e latelanang ya dintlhana -E lomagane -Dipolelo, ditemana, di latelana, di a farologana	3 -Kago ya dintlhana tse di maleba -Dipolelo, ditemana tse di bopilweng sentle -Tlhamo e sa ntse e na le tihaloganyo	2 -Go na le dintlha dingwe tse di amogelesegang -Dipolelo le ditemana di fosagetse -Tlhamo e sa ntse e na le tihaloganyo	0-1 -Dintlha tse di botlhokwa di a tihaela -Dipolelo le ditemana di fosagetse -Tlhamo e thoka tihaloganyo
5 MADUO SEELO SA MADUO	40-50	30-39	20-29	10-19	0-9

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION

2014 -11- 28

PRIVATE BAG X 110
PRETORIA 0001

PUBLIC EXAMINATIONS

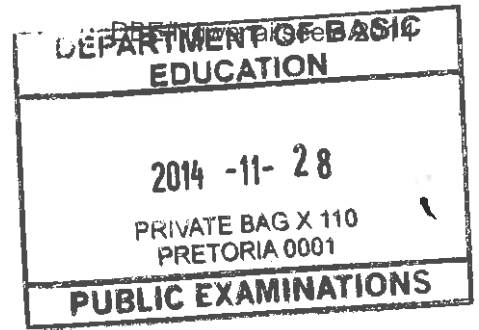
Kwalolole e ilelitswe

Phetla

PM 5

RUBORIKI YA TLHATLHOBO YA SETLHANGWA SA TIRISANO SE SELEELE SA PUO YA GAE [25 MADUO]

Ditlhokego	Phithhelelo ka dinaledi	Phithhelelo ka matsetseleko	Phithhelelo ka tekano	Phithhelelo e e tlhangelang	Ga a fitlhelela
DITENG, THULAGANYO LE SEBOPEGO T sibogelo le dikakanyo Kokoanyo ya dikakanyo gore go rulaganngwe Maitlhommo, baamogedi, diponagalo/melawana le tiriso MADUO 15	13-15 -T sibogelo ya maemo a a kwa godimo go gaisa se se lebeletsweng ka gale -Dikakanyo tse di bothale, tse di gamogileng -Kitso e e tseneletseng ya diponagalo tsa mofuta wa sethangwa -Kwalo e e tsepameng -Diteng le dikakanyo di lomagane -Thaloso ya maemo a a kwa godimo e bile dintlha tsothe di tshhegetsisa setlhoggo -Sebopego se se maleba gape se nepagetse	10-12 -T sibogelo e ntle tota e e bontshang kitso e ntle ya diponagalo tsa mofuta wa sethangwa -E tsepame – ga a a fapoga setlhoggo -Diteng le dikakanyo di lomagane, dintlha tse di thaditsweng sentle gape di tshhegetsisa setlhoggo -Sebopego se se lolameng ka diphoso tse dinnye	7-9 -T sibogelo e e lekaneng e e bontshang kitso ya diponagalo tsa mofuta wa sethangwa -Ga e a tsepama ka gothe – go na le go eta e fapoga mo sethogong -Diteng le dikakanyo di lomagane mo go utlwalang -Dintlha dingwe di tshhegetsisa setlhoggo -Sebopego se se maleba ka kakaretso feila go na le go sa nepagale go go rileng	4-6 -T sibogelo e e kwa tlase e e supang kitso ya diponagalo tsa mofuta wa sethangwa -Go na le tsepamo e e rileng mme kwalo e fapogile setlhoggo -Diteng le dikakanyo ga di lomagane ka gale. Ke dintlha tse di mmalwa tse di tshhegetsang setlhoggo -Tiriso e e phatlhaletseng ya melawana ya sebopego -Go tlodisiwa ga maitlho go go tseneletseng	0-3 -T sibogelo e senola go tlhoka kitso ya diponagalo tsa mofuta wa sethangwa -Bokao jo bo kgoreletsegileng ka go fapoga setlhoggo go go feteletseng -Ga go na tomagano ya diteng le dikakanyo -Ke dintlha di le mmalwa feila tse di tshhegetsang setlhoggo -Ga go a dirisiwa melawana ya sebopego
PUO, SETAELE LE GO TSELEGANYA/RUNA Segalo, rejisetara, setaele, maitlhommo, baamogedi le tiriso Tiriso ya puo le melawana Thopho ya mafoko Matshwao a puiso le mopeleto MADUO 10	9-10 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko tse di maleba thatathata le maitlhommo, baamogedi le tiriso -Thutapuo e nepagetse e bile e agegile sentle -E e se nang diphoso gothelele	7-8 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko tse di maleba thata le maitlhommo, baamogedi le tiriso -Thutapuo e nepagetse ka kakaretso e bile e agegile sentle -Tlotlofoko e e siameng tota	5-6 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko di maleba le maitlhommo, baamogedi le tiriso -Go diphoso dingwe tsa thutapuo -Tlotlofoko e e lekaneng -Diphoso ga di kgoreletse bokao	3-4 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko di fosagetse go le gomnye go maitlhommo, baamogedi le tiriso -Thutapuo e sa lolamang ka diphoso tse dintsi -Tlotlofoko e e lekanyeditsweng -Bokao bo kgoreletsegile	0-2 -Segalo, rejisetara, setaele le tlotlofoko ga di tsamaisane le maitlhommo, baamogedi le tiriso -E phephetha ka diphoso gape e tlhakathakane -Tlotlofoko ga e maleba go maitlhommo -Bokao bo kgoreletsegile tota
SEELO SA MADUO	21-25 11-20 2014-11-20	16-20	11-15	6-10	0-5
DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION					
PUBLIC EXAMINATIONS					
PRIVATE BAG X 110 PRETORIA 0001					

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1****MEFUTA YA DITLHAMO****1.1 Tlhamo ya tlhaloso**

Mokwadi mo tlhamong e, o tlhalosa sengwe ka mokgwa o mmuisi a tlaa itemogelang se se tlhalosiwang jaaka go batlega.

Sekao sa setlhogo: **Kgaisano ya sejana sa kgwele ya dinao ya kwa Brazil.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya tlhaloso:

- Motlhatlhojwa o tshwanetse go bopa setshwantsho ka setlhogo se a se filweng.
- Motlhatlhojwa a tlophhe mafoko le tiriso ya mafoko a a bontshang maikutlo ka kelotlhoko go gorosa molaetsa sentle.
- Go dirisiwe ditshwantsho tsa pono, modumo, kutlo, go tlhalosa mofuta o wa tlhamo sentle.
- Puo ya botshwantshi e dirisiwe ka boitshimoleledi.
- Motlhatlhojwa a bontshe fa a na le maitemogelo mo setlhogong se.

Se se lebeleletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o ithophetseng sona.
- Tlhagiso ya metshameko ya kwa Brazil.
- Akaretsa dithulaganyo le tsamaiso.

1.2 Tlhamo ya ngangisano

Mo tlhamong e, motlhatlhojwa o tlhagisa kakanyo, ntlhakemo mme o nganga ka maitlhamo a go dibela kemo ya gagwe.

Kakanyo ya motlhatlhojwa e tshwanetse go totobala go simolola kwa ntlheng go fitlha kwa bofelong. Tlhamo e, e tshwanetse go tlhagisa letlhakore le le lengwe mme motlhatlhojwa a leke go pateletsa mmuisi go leba ditiragalo ka leitlho la gagwe.

Sekao sa setlhogo: **Bobegakgang jwa seloago ke tsala kgotsa mmaba wa bašwa.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya ngangisano:

- Motlhatlhojwa a simolole ka go tlhagisa ntlhakemo ya gagwe go bontsha boitshimoleledi.
- A neye mefutafuta ya dingangisano go tshegetsa ntlhakemo ya gagwe mme a tlhalose se.
- Tlhamo e tlhagisa letlhakore le le lengwe mme dikakanyo di tlhagisiwa ka kgatelelo e kgolo. Go dirisiwe mefuta e e farologaneng ya didiriswa tsa puo le dithekeniki tsa tirisopuo.
- Puo e dirisiwe ka maikutlo mme motlhatlhojwa a se ka a tlhoka maitseo.

- Bokhutlo bo tshwanetse go tlhagisa kakanyo e e tlhomameng, e e tlhologanyegang mme e pateletse mmuisi go dumalana le e e tlhagisitsweng. Tlhamo ya mofuta o, e kwalwe ka pakajaanong.

Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tlhamo e tseye letlhakore.
- Tlhalosa bobegakang jwa seloago le mefuta.
- Tlhagisa botsala kgotsa bobaba jwa yona.
- Tlhalosa gore go ka dirwa eng ka mmedia wa loago.
- Tlhagiso ya dintlha tsa ngangisano tse di tshegetsang ntlhakemo ya motlhatlhojwa.
- Tlhagiso ya ntlhakemo ya motlhatlhojwa ka setlhogo.
- Tshobokanyo e e senolang ntlhakemo ya motlhatlhojwa.

1.3 Tlhamo ya kanelo

Mofuta o wa tlhamo, o anela ka sengwe kgotsa tiragalo e e fetileng. E ka kwalwa go tswa mo matlhakoreng a a farologaneng.

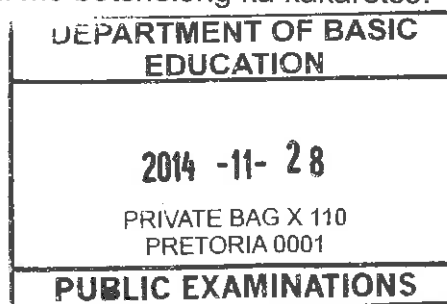
Sekao sa setlhogo: **E le ruri, madi a fetola matshelo a batho.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya kanelo:

- Ditiragalo di tshwanetse go latelana sentle, mme mmuisi a dumele gore di diragetse, le fa tota e le dijo tsa ditoro.
- Tlhamo e kwalwe ka paka e e fetileng.
- Matseno e nne a a ngokang.
- Kanelo e ntle go le gantsi e tlhagisa ntlha e e rileng.
- Kanelo e tshwanetse go ngoka mmuisi go tloga kwa tshimologong go fitlha kwa bofelong.
- Setaele, puo le ditiragalo di tshwanetse go itumedisa babuisi.
- Kanelo e e atlegileng e bontsha diteng tse di maleba ka botlalo jaaka pono, modumo, monko/monkgo le tiriso ya ditemosi tse dingwe.
- Bokhutlo e nne jo bo kgodisang.

Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tlhaloso ya setlhogo.
- Tlhagisa botshelo jwa fa madi a le gone le jwa fa go se na madi.
- Seabe sa madi mo botshelong ka kakaretso.

1.4 Tlhamo e e sa tseyeng letlhakore

Mo tthamong e, motlhatlhojwa o tliša tekatekanyo mo matlhakoreng otthe a dingangisano. O leba matlhakore otthe a setlhogo a bo a tthagisa dintlha tsa thulano a sa tseye letlhakore.

Motlhatlhojwa a ka tthagisa ntlhakemo ya gagwe mme go na le tekatekanyo ya dintlha tse di emeelang setlhogo le tse di leng kgatlhanong le sona e bile di sekasekiwa mo tsamaong ya kwalo ya tlhamo.

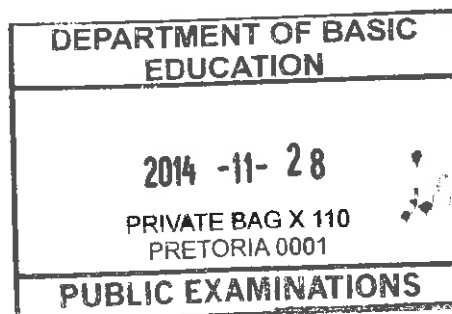
Sekao sa setlhogo: **Go lemolola mpa.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo e e sa tseyeng letlhakore:

- Motlhatlhojwa a simolole ka go tthagisa ntlhakemo ya gagwe go bontsha boitshimoleledi.
- A fe mefutafuta ya dingangisano go tshegetsa ntlhakemo ya gagwe mme a tthalose se.
- Tlhamo e tthagise matlhakore a le mabedi mme dikakanyo di tthagisiwa ka kgatelelo e kgolo. Go dirisiwe mefuta e e farologaneng ya didiriswa tsa puo le dithekeniki tsa tirisopuo.
- Tthagisa dikakanyo sentle e bile o di tshegetse
- Dira gore go dumelanwe le wena gape o se ineele bonolo.
- Puo e tsose maikutlo mme motlhatlhojwa a se ka a tlhoka maitseo.
- Popego e rulagane ka kelotlhoko le ka tlhomamo e lebeletse kemo ya botlhe.
- Ngangisano e nne e e tswileng diatla go supa tlhaloganyo e e utiwalang.
- Bokhutlo bo tshwanetse go tthagisa kakanyo e e tlhomameng, e e tlhaloganyegang mme e pateletse mmuisi go dumalana le e e tthagisitsweng.
- Tlhamo ya mofuta o, e kwalwe ka pakajaanong.

Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwalo setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tlhaloso ya setlhogo.
- Tthagiso ya dintlha tse di ttholang go lemolola mpa le go sa e lemolole.
- Kamanyo ya dintlha tsa go lemolola mpa le gore di ama jang matshelo a batho.
- Tshobokanyo ya dintlha.

1.5 Tlhamo ya maitlhamo

Mo mofuteng o wa tlhamo, motlhatlhojwa o leba kakanyo, a bo a tlhagisa maikutlo/tsibogo ya gagwe. Motlhatlhojwa a ka leba ditiro kgotsa se a eletsang go se fitlhelela mo botshelong jwa gagwe, mme a kwale maitlhamo a gagwe.

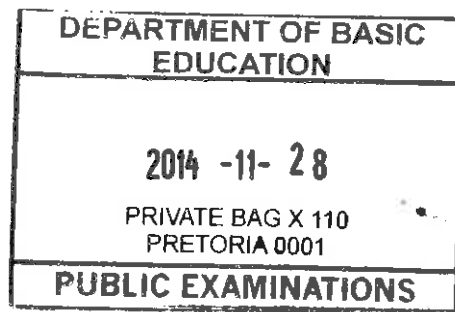
Sekao sa setlhogo: **Fa nka bo ke le ngwana wa moporesidente wa Aforikaborwa ...**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya maitlhamo:

- Tlhamo ya maitlhamo e tsaya letlhakore.
- Maikutlo a tseye karolo e e botlhokwa.
- Karolo e kgolo mo tlhamong e ka tlhalosa. Ditlhaloso di tshwanetse go bonala, maikaelelo e le go tlhagisa gape maikutlo a motlhatlhojwa.
- Dikakanyo/Megopolo/Maikutlo di tshwanetse go senola boammaaruri le maitemogelo.
- Tlhamo e kwalwe ka pakatlang.

Se se lebeleletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- A motlhatlhojwa a phutholole setlhogo.
- Tlhagiso ya se motlhatlhojwa a ka se dirang go lebeleletsweng:
 - dipolotiki
 - maitsholo
 - thuto
 - tsa molao
 - a ka tlhagisa kemo ya gagwe jaaka ngwana wa moporesidente.

1.6 1.6.1 **Tlhamo ya tlhaloso**

Mokwadi mo tlhamong e, o tlhalosa sengwe ka mokgwa o mmuisi a tlaa itemogelang se se tlhalosiwang jaaka go batlega.

Sekao sa setlhogo: **Setshwantsho.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya tlhaloso:

- Motlhatlhojwa o tshwanetse go bopa setshwantsho ka mafoko.
- Motlhatlhojwa a tlhophe mafoko le tiriso ya mafoko a a bontshang maikutlo ka kelotlhoko go gorosa molaetsa sentle.
- Go dirisiwe ditshwantsho tsa pono, modumo, kutlo, go tlhalosa mofuta o wa tlhamo sentle.
- Puo ya botshwantshi e dirisiwe ka boitshimoleledi.
- Motlhatlhojwa a bontshe fa a na le maitemogelo mo setlhogong se.

Se se lebeleletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tlhaloso ya setlhogo.
- Tlhagisa ditiragalo tse di amanang le tse di tlhagelelang mo setshwantshong.
- Tlhaloso ya gore se se tlhagelelang mo setshwantshong se ka nna mosola jang.
- Thotloetso go baagi go diragatsa se se mo setshwantshong.

Tlhamo ya ngangisano

Mo tlhamong e, motlhatlhojwa o tlhagisa kakanyo, ntlhakemo mme o nganga ka maitlomo a go dibela kemo ya gagwe.

Kakanyo ya motlhatlhojwa e tshwanetse go totobala go simolola kwa ntlheng go fitlha kwa bofelong. Tlhamo e, e tshwanetse go tlhagisa letlhakore le le lengwe mme motlhatlhojwa a leke go pateletsa mmuisi go leba ditiragalo ka leitho la gagwe.

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya ngangisano:

- Motlhatlhojwa a simolole ka go tlhagisa ntlhakemo ya gagwe go bontsha boitshimoleledi.
- A neye mefutafuta ya dingangisano go tshegetsa ntlhakemo ya gagwe mme a tlhalose se.
- Tlhamo e tlhagisa letlhakore le le lengwe mme dikakanyo di tlhagisiwa ka kgatelelo e kgolo. Go dirisiwe mefuta e e farologaneng ya didiriswa tsa puo le dithekeniki tsa tirisopuo.
- Puo e dirisiwe ka maikutlo mme motlhatlhojwa a se ka a tlhoka maitseo.
- Bokhutlo bo tshwanetse go tlhagisa kakanyo e e tlhomameng, e e tlhaloganyegang mme e pateletse mmuisi go dumalana le e e tlhagisitsweng. Tlhamo ya mofuta o, e kwalwe ka pakajaanong.

Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tihamo e tseye letlhakore.
- Tihalosa mefuta ya mmedia.
- Tihagisa botsala kgotsa bobaba jwa yona.
- Tihalosa gore go ka dirwa eng ka mmedia wa loago.
- Tihagiso ya dintlha tsa ngangisano tse di tshegetsang ntlhakemo ya motlhatlhojwa.
- Tihagiso ya ntlhakemo ya motlhatlhojwa ka setlhogo.
- Tihaloso ya gore se se tlhagelelang mo setshwantshong se ka nna mosola jang.
- Thotloetso go baagi go diragatsa se se mo setshwantshong.
- Tshobokanyo e e senolang ntlhakemo ya motlhatlhojwa.

1.6.2**Tihamo ya kanelo**

Mofuta o wa tihamo, o anela ka sengwe kgotsa tiragalo e e fetileng. E ka kwalwa go tswa mo matlhakoreng a a farologaneng.

Sekao sa setlhogo: **Setshwantsho.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tihamo ya kanelo:

- Ditiragalo di tshwanetse go latelana sentle, mme mmuisi a dumele gore di diragetse, le fa tota e le dijo tsa ditoro.
- Tihamo e kwalwe ka paka e e fetileng.
- Matseno e nne a a ngokang.
- Kanelo e ntle go le gantsi e tlhagisa ntlha e e rileng.
- Bokhutlo e nne jo bo kgodisang.
- Kanelo e tshwanetse go ngoka mmuisi go tloga kwa tshimologong go fitlha kwa bofelong.
- Setaele, puo le ditiragalo di tshwanetse go itumedisa babuisi.
- Kanelo e e atlegileng e bontsha diteng tse di maleba ka botlalo jaaka pono, modumo, monko/monkgo le tiriso ya ditemosi tse dingwe
- Go tshwanetswe go elwe tlhoko gore mofuta o wa tihamo o a anela.

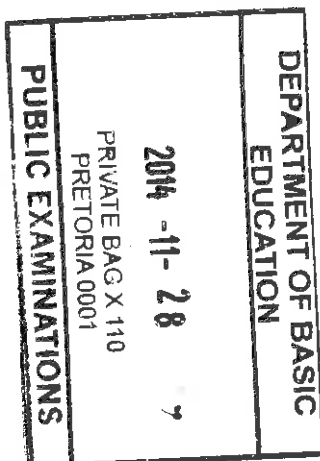
Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tihaloso ya setlhogo.
- Tihaloso ya gore se se tlhagelelang mo setshwantshong se ka nna mosola jang.
- Thotloetso go baagi go diragatsa se se mo setshwantshong.

Tihamo ya tihaloso

Mokwadi mo tihamong e, o tihalosa sengwe ka mokgwa o mmuisi a tlaa itemogelang se se tihalosiwang jaaka go batlega.

Sekao sa setlhogo: **Setshwantsho.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya tthaloso:

- Motlhatlhojwa o tshwanetse go bopa setshwantsho ka mafoko.
- Motlhatlhojwa a tlopho mafoko le tiriso ya mafoko a a bontshang maikutlo ka kelotlhoko go gorosa molaetsa sentle.
- Go dirisiwe ditshwantsho tsa pono, modumo, kutlo, go tthalosa mofuta o wa tlhamo sentle.
- Puo ya botshwantshi e dirisiwe ka boitshimololeli.
- Motlhatlhojwa a bontshe fa a na le maitemogelo mo setlhogong se.

Se se lebeleletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tthaloso ya setlhogo.
- Tlhagisa ditiragalo tse di amanang le tse di tlhagelelang mo setshwantshong.
- Tthaloso ya gore se se tlhagelelang mo setshwantshong se ka nna mosola jang.
- Thotloetso go baagi go diragatsa se se mo setshwantshong.

1.6.3

Tlhamo ya kanelo

Mofuta o wa tlhamo, o anela ka sengwe kgotsa tiragalo e e fetileng. E ka kwalwa go tswa mo matlhakoreng a a farologaneng.

Sekao sa setlhogo: **Setshwantsho.**

Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya kanelo:

- Ditiragalo di tshwanetse go latelana sentle, mme mmuisi a dumele gore di diragetse, le fa tota e le dijo tsa ditoro.
- Tlhamo e kwalwe ka paka e e fetileng.
- Matseno e nne a a ngokang.
- Kanelo e ntle go le gantsi e tlhagisa ntlha e e rileng.
- Bokhutlo e nne jo bo kgodisang.
- Kanelo e tshwanetse go ngoka mmuisi go tloga kwa tshimologong go fitlha kwa bofelong.
- Setaele, puo le ditiragalo di tshwanetse go itumedisa babuisi.
- Kanelo e e atlegileng e bontsha diteng tse di maleba ka bottlalo jaaka pono, modumo, monko/monkgo le tiriso ya ditemosi tse dingwe
- Go tshwanetswe go elwe tlhoko gore mofuta o wa tlhamo o a anela.
- Bokhutlo e nne jo bo kgodisang.

Tlhamo ya tthaloso

Mokwadi mo tlhamong e, o tthalosa sengwe ka mokgwa o mmuisi a tlaa itemogelang se se tthalosiwang jaaka go batlega.

Sekao sa setlhogo: **Setshwantsho.**

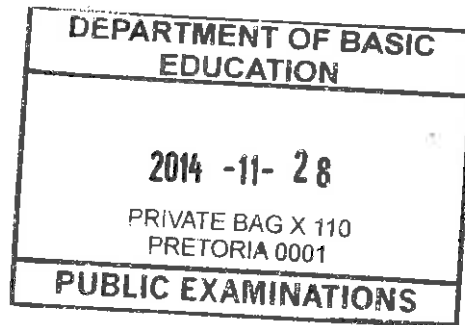
Dintlha tse di latelang di tshwanetse go elwa tlhoko fa go tshwaiwa tlhamo ya tlhaloso:

- Motlhatlhojwa o tshwanetse go bopa setshwantsho ka mafoko.
- Motlhatlhojwa a tlophhe mafoko le tiriso ya mafoko a a bontshang maikutlo ka kelotlhoko go gorosa molaetsa sentle.
- Go dirisiwe ditshwantsho tsa pono, modumo, kutlo, go tlhalosa mofuta o wa tlhamo sentle.
- Puo ya botshwantshi e dirisiwe ka boitshimolledi.
- Motlhatlhojwa a bontshe fa a na le maitemogelo mo setlhogong se

Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Kwala setlhogo se o itlhophetseng sona.
- Tlhaloso ya setlhogo.
- Tlhagisa ditiragalo tse di amanang le tse di tlhagelelang mo setshwantshong.
- Thotloetso go baagi go diragatsa se se mo setshwantshong.

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
2014 -11- 28
PRIVATE BAG X 110 PRETORIA 0001
PUBLIC EXAMINATIONS

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSA TIRISANO**POTSO 2****2.1 LEKWALO LA BOTSALANO**

Lekwalo la botsalano ke le le kwalelwang motho mongwe yo o rileng, e ka nna wa lesika kgotsa tsala go tliaeletsana jaaka go leboga, itsise, kopa, keleletsomasego, jalojalo.

Dintlha tse di tshwanetseng go elwa tlhoko fa go tshwaiwa lekwalo la botsalano:

- Lekwalo le, le le khutshwane, o neela dintlhakgolo ka se o buang ka ga sona.
- A supe maikutlo a gagwe fela a se ke a teba thata.
- A se ka a nna le diphoso tsa mofuta ofe.
- A fe tshedimosetso ya se a buang ka sona.
- A kwale aterese ya mokwadi fela.

Se se lebeletsweng go tswa mo batlhatlhojweng:

- Aterese e nne nngwe, ya mokwadi.
- Ditumediso di kwalwe.
- Thadisa nako ya go ithuta le seabe sa moithuti yo.
- Tlhagisa dipholo tsa moithuti
- Tlhalosa maikutlo a gago
- Bokhutlo e nne jo bo maleba ka se se solofetsweng.

2.2 LEKWALO LA SEMMUSO

Lekwalo la semmuso ke le le kwalelwang setheo sengwe se se rileng, mokwadi o kopa sengwe e ka nna phatlhatiro kgotsa thuso ya mokgwa mongwe mo setheong seo.

Dintlha tse di tshwanetseng go elwa tlhoko fa go tshwaiwa lekwalo la semmuso:

- Lekwalo le, le le khutshwane, o neela dintlhakgolo ka se o se batlang kgotsa o se kopang.
- Le se ka la nna le diphoso tsa mofuta ofe.
- Neelana ka tshedimosetso ya se o se kopang kgotsa se o batlang thuso ka sona.
- Kwala dinomoro tsa mogala kwa o ka fitlhelwang gona.
- Kwala diaterese di le pedi, ya mokwadi le ya moamogedi.

Se se lebeletsweng go tswa mo batlhatlhojweng:

- Setlhogo sa lekwalo le ditumediso di kwalwe.
- Ba thadise ka ga bothata jo ba lebaganeng najo jwa kgaogo ya metsi.
- Tlhagisa go amega ga dithuto le nako ya go ipaakanyetsa ditlhatlhobo.
- Tlhagisa se se ka dirwang tebang le bothata jo.
- Bokhutlo e nne jo bo maleba ka se se solofetsweng.

2.3 ATHIKELE YA LOKWALODIKGANG

Athikele ya lokwalodikgang ke karolwana ya lokwalodikgang e batho ba kwalang dikgang dingwe kgotsa ba bega sengwe gore se buisiwe ke botlhe.

Dintlha tse di tshwanetseng go elwa tlhoko fa go tshwaiwa athikele ya lokwalodikgang:

- Motlhatlojwa o na le kgololosego ya bobegakgang.
- O patelesega gore kgang ya gagwe e ngokele, mme e sa nyeletse bonnete jwa kgang.
- Temana ya ntlha e tshwere bontsi jwa dikgang gonne e araba dipotso Kae? Mang? Leng? Jang?
- Kgang e neelwa setlhogo se se itlhalosang e bile se gogela.
- Leina la mmegakgang le tlhagisiwe kwa tshimologong ya athikele.

Se se lebeletsweng mo batlhatlojweng:

- Se go buiwang ka sona se newe setlhogo se se maleba.
- Setlhogo se se filweng se nne le kgogedi.
- Mo temaneng ya ntlha ba tlhagise gore mokwadi ke mang, le gore tlhaelo ya manno e tlhokega kwa kae, leng le se se tshwanetseng go dirwa.
- Tlhagisa seemo sa bonno se se tlhagelelang mo setshwantshong.
- Ditlamorago tsa manno a mofuta o o mo setshwantshong di tlhagisiwe.

2.4 LENANEOTEMA LE METSOTSO

Lenaneotema le metsotso ke karolo ya botlhokwa ya go tshaeletsana. Ke kitsiso le kgobokanyo ya dintlhakgolo tse go tlleng go buiwa ka tsona mo kopanong e e rileng. E thusa batlapitsong go itse se ba se bilediwang le go re ba tle pitsong ba ipaakantse.

Dintlha tse di tshwanetseng go elwa tlhoko:

- Tshedimosetso ya kopano e tshwanetse go kwalwa.
- Letlha la lenaneotema le tswang ka lona le tshwanetse gore le se ka la atumelana thata le letlha la kopano.
- Palo ya dintlha tsa kopano e ka nna teng gore lenaneotema le se ka la fetolwa ka nako ya kopano.
- Kwala metsotso ka pakapheti.

Se se lebeletsweng mo batlhatlojweng:

- Kwala letlha le lenaneotema le tswang ka lona.
- Dintlha tsa se se tlaa buiwang kwa kopanong, di rulagantswe ka botlhokwa jwa tsona.
- Nako le lefelo le kopano e tlaa tshwarelwang kwa go lona.
- Mo metsotsong, tlhagisa letlha le kopano e tshwerweng ka lona.
- Kwala nako e kopano e tshwerweng ka yona.
- Tlhagisa dintlha tse di tshotlhweng kwa kopanong.
- Tlhagisa tshobokanyo ya se se tshitshintsweng le se go dumalatsweng ka sona.
- Letlha la kopano e e latelang le a fiwa.

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION	2014 -11- 28	PUBLIC EXAMINATIONS
	PRIVATE BAG X 110 PRETORIA 0001	

2.5 PUO

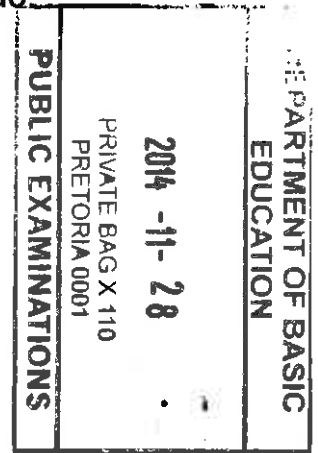
Puo ke karolo e e botlhokwa ya go fatlhosa. Mo mabakeng a mantsi motho o neelana ka puo mo dikopanong kgotsa meletlong. Puo ya go bua le setšhaba e farologana le ya go bua le setlhotšhwana sa batho.

Dintlha tse di tshwanetseng go elwa tlhoko fa go tshwaiwa puo:

- Matseno, mmele le bokhutlo.
- Maikalelo a kopano.
- Mofuta wa kopano e o yang go bua kwa go yona.
- Dintlha di se ke tsa phatlhalala.
- Dipolelo tse dikhutshwane ka dikakanyo tse di bonolo.
- Tiriso ya dikao tse di tlwaelegileng.
- Ditebogo go bareetsi kwa bokhutlong.
- Tiriso ya puo e senole kgolo, go se nne le dithapa le tshotlo.

Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Setlhogo sa puo
- Ditumediso go bareetsi le ditebogo tsa ba ba laleditsweng.
- Tshimologo e nne maatla, e ngoke theetso. E ka nna motlae kgotsa nopollo.
- Dilo tse bašwa ba di dirang ka kgatelelo ya ba bangwe le ditlamorago tsa tsona.
- Maele a go efoga kgatelelo ya balekane.
- Bokhutlo e nne jo bo maleba ka se se solofetsweng.

2.6 DIPOTSOTHERISANO

Dipotsotherisano ke kopano e e rulaganeng e mo go yona go nang le yo o bodiwang dipotso go fitlhelela tshedimosetso ka sengwe se se rileng. Dipotsotherisano ke mokgwa o o dirisiwang gantsi go batla tshedimosetso mo go mongwe ka ga sengwe se a se dirang.

Dintlha tse di tshwanetseng go elwa tlhoko fa go tshwaiwa dipotsotherisano:

- Setlhogo se supe gore mmuisano ke ka ga eng.
- Kagego e nne ya mmuisano.
- Maina a dibui a tshwanetse go tlhagelela sentle
- Dipotso di nne dikhutshwane mme dikarabo tsa motsenela-potsotherisano di ka nama.

Se se lebeletsweng mo batlhatlhojweng:

- Batlisisa ka ga motsenela-potsotherisano ka go mmotsa dipotso.
- Naya dikarabo tsa motsenela-potsotherisano morago ga potso nngwe le nngwe.
- Naya leina la kgwebo ya mosegi.
- Diteng tsa sethangwa di se ka tsa fapoga setlhogo.
- Mosegi a tlhagise thotloetso le maikaelelo a mosego o wa diaparo.
- A go nne le kelelo ya dipotso le dikarabo.
- Bokhutlo e nne jo bo maleba ka se se solofetsweng.

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B: 50
PALOGOTLHE: 100